

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

15 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie,

examinând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către avocatul Melnic Eduard în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui,

Roșca Serghei XXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 25 mai 2021 – 16 iunie 2021;

Instanța de apel: 26 iulie 2021 – 13 octombrie 2021;

Instanța de recurs: 15 martie 2022 – 15 iunie 2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Anenii Noi, din 16 iunie 2021, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, Roșca Serghei a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(1) Cod penal și i s-a stabilit acestuia pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 140 (una sută patruzeci) ore cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

2. Pentru a se pronunța cu sentința în cauză, prima instanță a constatat că, Roșca Serghei, la XXXXX, aproximativ la ora 23¹⁵, fiind în stare de ebrietate alcoolică, conducea mijlocul de transport de model „Dacia Logan” cu numărul de înmatriculare „XXXXX”, deplasându-se pe drumul public din s. XXXXX, r-nul. XXXXX. Potrivit rezultatului testării alcoolscopice, de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate nr. 188 din 01.05.2021, s-a stabilit concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de 0,85 mg/L, ce constituie stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Acțiunile lui Roșca Serghei au fost încadrate în baza art. 264¹ alin. (1) din Codul penal, adică conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

3. Sentința nominalizată a fost atacată cu cerere de apel de către avocatul Melnic Eduard în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a exclude pedeapsa complimentară aplicată inculpatului.

3.1. În motivarea cererii de apel avocatul Melnic Eduard în numele inculpatului a invocat că:

- reieșind din faptul că Roșca Serghei, potrivit locului permanent de muncă, are obligația de a se deplasa cu mijlocul de transport de serviciu la solicitarea clienței întreprinderii unde este angajat, iar aplicarea pedepsei penale complementare - anularea dreptului de a conduce mijlocul permisului de conducere, ar avea un impact negativ asupra activității de muncă, partea apărării, în conformitate cu prevederile art. 78, 79 Cod penal, a pledat în favoarea neaplicării pedepsei complementare stabilite de sancțiunea art. 264¹ alin. (1) Cod penal;

- prima instanță în lipsa unei aprecieri obiective a identității inculpatului, a comis o discriminare în cadrul aplicării criteriilor de individualizare a pedepsei penale, or o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit;

- prima instanță nu a studiat multilateral, în deplină măsură și obiectiv, toate circumstanțele și datele prezentate care caracterizează pozitiv persoana inculpatului Roșca Serghei și care au o importanță esențială pentru stabilirea categoriei și mărimii pedepsei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, din 13 octombrie 2021, a fost respins ca nefondat recursul avocatului Melnic Eduard în interesele inculpatului, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1 Instanța de apel a stabilit analizând și apreciind sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor, le-a apreciat ca fiind dobândite cu respectarea normelor de procedură penală, fiind pertinente, concludente, utile, care coroborează între ele, dar și cu declarațiile inculpatului și o indică indubitabil că ultimul a săvârșit infracțiunea de conducere a mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, infracțiune incriminată și sancționată de art.264¹ alin.(1) Cod penal.

În continuare, la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Reieșind din caracterul infracțiunii săvârșite, de personalitatea inculpatului Roșca Serghei, gradul prejudiciabil al faptelor sale legate de conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, prima instanță întemeiat și proporțional a conchis că în privința inculpatului, pentru comiterea de către acesta a infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(1) Cod penal, este echitabilă aplicarea unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, cu aplicarea pedepsei

complementare, sub formă de anulare dreptului de a conduce mijloace de transport.

Instanța de apel nu a reținut solicitarea recurentului privind înlăturarea pedepsei complementare potrivit prevederilor art.78 alin.(2) Cod penal.

Conform art.78 alin.(2) Cod penal, poate fi înlăturată doar pedeapsa complementară facultativă, adică care nu este obligatorie, fiind stabilită în sancțiunea normei penale prin sintagma „*cu sau fără*”, însă în cazul infracțiunii prevăzute la art.264¹ alin.(1) Cod penal, pedeapsa complementară are un caracter obligatoriu, și, respectiv, înlăturarea acesteia este posibilă doar în condițiile art.79 Cod penal.

Instanța de apel a menționat că, art.79 Cod penal, nu este aplicabil, deoarece careva circumstanțe atenuante excepționale nu au fost constatate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs în anulare de către avocatul Melnic Eduard în numele inculpatului, prin care neinvocând incidența dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

5.1. În susținerea recursului avocatul menționează că:

- Roșca Serghei, potrivit locului permanent de muncă, are obligația de a se deplasa cu mijlocul de transport al întreprinderii unde este angajat, are la întreținere o persoană (mama este pensionară), exercită tutela asupra unei persoane cu dizabilități, iar aplicarea pedepsei penale complementare — anularea dreptului de a conduce mijlocul de transport, ar avea un impact negativ asupra activității de muncă, asigurării întreținerii persoanelor aflate la întreținere, partea apărării, în conformitate cu prevederile art. 78, 79 Cod penal, a pledat în favoarea neaplicării pedepsei complementare stabilite de sancțiunea art. 264¹ alin. (1) Cod penal, însă a fost respinsă în mod neîntemeiat;

- instanța de apel nu a asigurat un remediu în vederea aprecierii tuturor probelor prezentate de către inculpat și care au o importanță esențială pentru stabilirea categoriei și mărimii pedepsei;

- instanța de judecată era obligată nu numai să constate faptul că, la stabilirea pedepsei, se ține cont de datele personale ale inculpatului, ci și să indice concret care date sau circumstanțe stabilite demonstrează caracteristicile personale ale acestuia și rolul lor la stabilirea pedepsei complementare.

6. La recursul în anulare declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispozițiilor art. 456 Cod de procedură penală, recursul în anulare fiind supus unei verificări prealabile judecării în fond a acestuia, astfel că, instanța de recurs este obligată să îndeplinească actele procedurale preparatorii și să examineze admisibilitatea în principiu a recursului în anulare în

conformitate cu prevederile art. 431 și 432 Cod de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător.

În conformitate cu art.432 alin.(2), pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de judecată, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, raportat la prevederile art.6 pct.44) al aceluiași Cod, art. 4§2 al Protocolului nr. 7 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental din cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii. Prevederile pct. 44) art. 6 Cod de procedură penală determină ca viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Reieșind din prevederile legale menționate, Colegiul penal atestă că una din cerințele esențiale la declararea recursului în anulare este motivarea acestuia din punct de vedere al prezenței erorii de drept, comise la judecarea cauzei, ce cade sub incidența noțiunii de viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea atacată.

Din studiul lucrărilor dosarului, în viziunea instanței de recurs în anulare, prin argumentele invocate în sensul menționat, autorul de fapt își exprimă dezacordul cu aplicarea pedepsei penale complementare – *anularea dreptului de a conduce mijloace de transport*, cu modalitatea de apreciere a probelor de către instanțele de judecată în prezenta speță, modalitatea de motivare a hotărârii adoptate în sensul dat.

Tot, din textul recursului declarat de către avocatul condamnatului, rezultă dezacordul neaplicării prevederilor art. 78, 79 Cod penal, deoarece instanța de apel nu a asigurat un remediu în vederea aprecierii tuturor probelor prezentate de către inculpat și care au o importanță esențială pentru stabilirea categoriei și mărimii pedepsei.

Colegiul menționează, că prevederile art. 417 Cod de procedură penală, stipulează expres ce trebuie să cuprindă decizia instanței de apel, iar dispoziția alin. (3), art. 435 Cod de procedură penală, stipulează că în ordinea procedurii de recurs ordinar adoptarea deciziei și întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art. 417 și 418, care se aplică în mod corespunzător.

Contrar celor opiniate, Colegiul penal conchide că, motivele invocate în recurs, nu cad sub noțiunea prevăzută de art.6 pct.44) Cod de procedură penală, conform căreia, prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se înțelege o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția

Republicii Moldova și de alte legi naționale, or, cele invocate de către recurent, nu constituie o eroare de drept în sensul art.453 Cod de procedură penală și respectiv, nici viciu fundamental în sensul art.6 pct.44) Cod de procedură penală.

În recursul înaintat, completamente lipsește argumentarea ilegalității hotărârilor contestate, ne fiind concret determinat care a-r fi și erorilor de drept la capitolul dat, recurentul indicând doar faptul că judecarea cauzei a avut loc cu încălcarea art. 19 Cod de procedură penală.

În consecință, recursul în anulare declarat de către apărător, nu conține argumente, care ar indica cu claritate la prezența în speță a temeiurilor de drept necesare unui recurs în anulare.

Analizând legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor cauzei prin prisma prezenței viciilor fundamentale invocate de recurent, Colegiul penal reține că instanța de recurs, corect a menținut hotărârea primei instanțe prin care Roșca Serghei a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(1) Cod penal și i s-a stabilit acestuia pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 140 (una sută patruzeci) ore cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, motivându-și argumentat soluția adoptată, inclusiv menționate în *pct.5.1.* al prezentei decizii, fiind în corespundere cu prevederile normelor procesual penale menționate mai sus, care reglementează ce trebuie să cuprindă hotărârea instanței de recurs.

Prin urmare, Colegiul penal consideră că instanța de recurs prin hotărârea adoptată întemeiat a susținut soluția adoptată de prima instanță, în prezența cumulului de probe administrat la caz și apreciate în corespundere cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, decizia contestată cuprinzând răspunsuri clare asupra stabilirii pedepsei lui Munteanu Ivan conform dispozițiilor prevăzute de art. 264¹ alin. (3) Cod penal.

Totodată, ce ține de dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, Colegiul penal menționează că asemenea critici nu pot constitui temei de recurs în anulare, deoarece aprecierea probelor ține de starea de fapt a cauzei, iar instanța de recurs în anulare examinează cauza numai sub aspectul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, iar în speță un asemenea viciu nu se constată.

Totodată obligația de motivare a hotărârilor judecătorești face parte din setul de garanții stabilit pentru existența unui proces echitabil. Conform jurisprudenței CEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, oferă posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și oferă posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznețov și alții c. Rusiei (2007) § 85).

La caz, Colegiul penal a stabilit că instanța de recurs a examinat cauza sub toate aspectele importante, oferind o motivare amplă asupra soluției pronunțate, argumentele esențiale invocate de către partea apărării primind aprecierea instanței.

La fel, este de menționat și acel fapt că principiul securității raporturilor juridice, consfințit în articolul 6 din Convenție, cere inter alia ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (hotărârea *Brumărescu vs România* din 28 octombrie 1999), iar potrivit dispozițiilor art. 4§2 din Protocolul 7 CEDO, redeschiderea procesului, conform Legii și procedurii penale a Statului respectiv, poate fi efectuată, dacă fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sânt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

La caz, instanța de recurs în anulare constată că, hotărârea atacată nu este afectată de nici un viciu fundamental, fiind conformă prevederilor legale și această hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă capătă putere de lucru judecat, ce produce o cauză de împiedicare a pornirii, continuării, judecării cauzei penale ori redeschiderii acesteia, deoarece în esență motivele invocate de către recurent au constituit anterior obiect de examinare, fiind verificate, instanțele de fond și recurs le-au apreciat și au adoptat hotărâri motivate, nefiind încălcate careva drepturi ale condamnatului, inclusiv dreptul la apărare.

Așadar, în speța dată, Colegiul penal constată că la examinarea prezentului recurs în anulare, nu s-au constatat erori de drept comise de către instanța de recurs, ce ar indica la existența unui viciu fundamental și ar afecta hotărârea irevocabilă, iar existența unei alte păreri asupra aceleiași probleme nu poate servi temei pentru reexaminarea cazului.

Având ca reper cele expuse mai sus, se impune inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul Melnic Eduard ca fiind vădit neîntemeiat, cu menținerea hotărârii atacate ca fiind legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4), art. 456, art. 453 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul Melnic Eduard în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui *Roșca Serghei XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **04 august 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie